

ЦЕНТЪР ЗА
ИЗСЛЕДВАНЕ НА
ДЕМОКРАЦИЯТА

Главният прокурор: шест години по-късно

През юли 2013 г. Центърът публикува една от първите критични оценки на дейността на главния прокурор [Главният прокурор: шест месеца по-късно](#).

Шест години по-късно завладяването на основните структури на държавата продължава. Откровен израз на завладяването на съдебната власт е издигането на единствен и твърде спорен кандидат за главен прокурор за петия седемгодишен мандат след приемането на новата Конституция през 1991 г.

Серията емблематични скандали от последните години и липсата на доказани обвинения по демонстративно започнатите знакови дела срещу високопоставени политици и бизнесмени (въпреки хилядите страници обвинителни актове) потвърждават, че между тях и определени представители на съдебната власт съществуват нерегламентирани обвързаности и взаимно гарантирана недосегаемост.

В този контекст неограничените правомощия на главния прокурор трайно останаха встрани от предприетите законодателни промени, които улесняват и дори открито легитимират престъпни обвързаности (например промяната в подсъдността на делата за голямата корупция, които се разследват от специализираната прокуратура, чиито ръководители и прокурори са подчинени на главния прокурор; създаването на мегаоргана КПКОНПИ, инкорпориращ функциите и кадрите на три компрометирани неефективни структури, който нито по замисъл, нито на практика може да бъде пример за безпристрастност и ефективност и т.н.). За това споделена отговорност носят и трите власти.

За ограничаване на безотчетната власт на главния прокурор и за противодействие на завладяването на съдебната власт от политически и икономически интереси са необходими сериозни конституционни и законодателни промени и воля за тяхното приемане и прилагане, въпреки силната съпротива. Необходими са гаранции за изпълнение на основното правомощие на главния прокурор – да осигурява „точно и еднакво прилагане на законите и защита на законните права и интереси на гражданите, юридическите лица и държавата“.

Неотложните първи стъпки в тази посока са ограничаване на възможностите на главния прокурор да оказва натиск върху отделни магистрати и политици и да обслужва партийни политически и икономически интереси, вътрешни структурни промени в прокуратурата и поставяне на дейността ѝ в строго определена законова рамка, включително чрез създаването на независим орган за наказателно преследване на корупцията по високите етажи на властта начело с прокурор, който не е подчинен на главния прокурор, има самостоятелен мандат, избран от специална комисия, излъчена от трите власти и отчитащ се пред тях ([Завладяване на държавата. Противодействие на административната и политическата корупция](#)).

Мария Йорданова
юли 2019 г.